

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**«ОСНОВИ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ З МЕДИЧНОЮ
ТЕРМІНОЛОГІЄЮ»**

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство; 224 Технології медичної діагностики та лікування
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа; Акушерська справа; Лабораторна діагностика
Освітній ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	I АК-11; II АКф-1; II МСф-1,2,3; II ЛДФ-1
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін
Викладач курсу	Семененко Ольга Ярославівна
Контактна інформація викладача	E. mail: semenenkoolga777@mail.com .
Консультації	Он-лайн консультації через ZOOM, у погоджений час.
Сторінка курсу	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=213
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Модулів – 2 Семестр – 1-й Лекції – 0 год. Практичні заняття – 48 год. Самостійна робота – 42 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Основи латинської мови з медичною термінологією» є нормативною з спеціальності 223 Медсестринство. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам фахової передвищої освіти необхідні знання для оволодіння навиками орфографії, фонетики, морфології, нормативної граматики, елементами синтаксису латинської мови, засвоєння лексичного субстрату давньогрецької мови, а також формування професійно-термінологічної компетентності студентів, сфокусованої на вивченні латинської медичної термінології в таких її терміносистемах: анатомічна, фармацевтична, клінічна.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Основи латинської мови з медичною термінологією» є: вивчення латинських, латинізованих грецьких медичних термінів, засвоєння лексичного мінімуму, правильне оформлення та виписування рецептів на різні форми ліків, що у майбутньому допоможе висококваліфікованому фахівцю вільно користуватись науковою латинсько-грецькою термінологією. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати: – латинський алфавіт, основні правила читання та наголошення

	<p>латинських слів, орфографічні та фонетичні особливості слів грецького походження з дифтонгами й диграфами;</p> <ul style="list-style-type: none"> – до 600 лексичних і словотворчих одиниць; – словникову форму всіх частин мови, що визначаються в курсі; – відміни іменників і групи прикметників; – дієвідміни; – основні особливості латинської хімічної номенклатури; – латинські назви складових частин рецепта; – афікси, числівники, числівники як префікси; – прислівники і займенники, що вживаються в рецептах та клінічній термінології; – 50 крилатих латинських виразів, фармацевтичних та клінічних ідіом; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – правильно писати латинські літери; – вільно читати латинською мовою; – перекладати з латинської мови на англійську і з англійської мови на латинську анатомічні, гістологічні, клінічні, біохімічні, мікробіологічні і фармацевтичні терміни, стійкі словосполучення, тощо; – визначати частини (компоненти) складного терміна, розуміти етимологію терміна-комполита, розуміти інформативне навантаження термінів та визначати загальний зміст термінів-комполитів; – грамотно писати латинську частину рецепта; – утворювати латинською мовою назви солей, кислот, оксидів, основ, тощо.
<p>Програмні результати навчання</p>	
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі фахової передвищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.</p> <p>Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.</p> <p>Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.</p> <p>Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається,</p>

окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

Структура курсу

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Латинський алфавіт. Класифікація звуків. Дифтонги.	2
2	Вимова приголосних літер. Буквосполучення. Наголос у латинській мові.	2
3	Вступ до анатомічної термінології. Іменник. П'ять відмін іменників.	2
4	Іменники I відміни. Неузгоджене означення.	2
5	Іменники II відміни. Відмінювання іменників чоловічого та середнього родів.	2
6	Прикметник. Загальна характеристика.	2
7	Прикметники I групи, відмінювання, узгодження прикметників з іменниками.	2
8	Медична термінологія. Структура медичних термінів. Словотворення.	2
9	Дієслово. Поділ на дієвідміни.	2
10	Наказовий спосіб. Допоміжне дієслово.	2
11	Дієслово. Утворення третьої особи активного і пасивного станів.	2
12	Модульний контроль 1. Фонетика. Морфологія (ч.1).	2
13	Рецепт. Структура і форма рецепта.	2
14	Латинська хімічна номенклатура. Тривіальні назви лікарських засобів. Частотні відрізки.	2
15	Іменники III відміни. Основні відомості. Групи відмінювання.	2
16	III відміна іменників. Приголосна група. Відмінювання іменників чоловічого та жіночого родів.	2
17	III відміна іменників. Голосна та мішана групи. Відмінювання іменників середнього роду.	2
18	Прикметники II групи, відмінювання. Узгодження прикметників з іменниками.	2
19	Ступені порівняння прикметників.	2
20	Іменники IV відміни.	2
21	Іменники V відміни.	2
22	Числівник. Прислівник і займенник в рецепті.	2
23	Клінічна термінологія.	2
24	Модульний контроль 2. Морфологія (ч.2). Клінічна та фармацевтична термінологія.	2
	Разом:	48

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Походження мови. Латинський алфавіт. Вимова букв (засвоїти, пояснити вимову).	2
2	Правила читання буквосполучень. Наголос у латинській мові (читати слова, поставити наголос відповідно до індивідуальних завдань).	2
3	Латинсько-грецькі дублети іменників I-II відмін (заповнити таблицю).	2
4	Прикметники I групи, узгодження з іменниками. Латино-грецькі дублети I групи(виконати індивідуальні завдання).	2

5	Переклад термінів. Визначення відміни, основи, числа іменників. Утворення складних медичних термінів (виконати індивідуальні завдання).	2
6	Граматичні категорії дієслова. Дієвідміни. Умовний спосіб дієслів (виконати індивідуальні завдання).	2
7	Підготовка до модульного контролю 1.	3
8	Рецепт, його структура. Іменники в рецепті (виконати індивідуальні завдання).	2
9	Хімічна номенклатура. Назви хімічних елементів, кислот, оксидів, основ (виконати індивідуальні завдання).	2
10	Грецькі дублети іменників III відміни. Конструювання та декодування клінічних термінів (заповнити таблицю).	2
11	Особливості відмінювання окремих іменників III відміни (виконати індивідуальні завдання).	2
12	Латинсько-грецькі дублети прикметників II групи. Суплетивні ступені порівняння прикметників (виконати індивідуальні завдання).	2
13	Латинсько-грецькі дублети іменників IV-V відміни (заповнити таблицю).	2
14	Числівник. Числівники-префікси в медичній термінології (скласти таблицю).	2
15	Прислівник. Ступені порівняння прислівників (скласти таблицю).	2
16	Офіційні лікарські форми, що використовуються за кордоном. Займенники (виконати індивідуальні завдання).	2
17	Прислів'я й крилаті вирази (вивчити).	2
18	Конструювання та декодування клінічних термінів, що вживаються у професійній діяльності (виконати індивідуальні завдання).	2
19	Студентський гімн «Gaudeamus igitur» (вивчити).	2
20	Підготовка до модульного контролю 2.	3
	Разом:	42

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна (базова):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Латинська мова та основи медичної термінології / М.М. Закалюжний та ін. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2007. — 276 с. 2. Латинська мова / А. Г. Ступінська, С.Я. Шарипкін, М.Й. Врублевська та ін. — К.: Вища шк., 1993. — 255 с. 3. Олійник Р., Кінаш В. Латинська мова. — Львів: Дивосвіт, 2009. 4. Шевченко Є.М. Латинська мова і основи медичної термінології. — К.: Вища шк., 2010. — 160 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Козовик Ш.Я., Шипайло Л.Д. Латинська мова. — К.: Вища шк., 2003. — 248 с. 2. Паласюк Г.Б., Чолач В.В. Латинська мова. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. — 344 с. 3. Російсько-українсько-латинський словник медичних термінів // За ред. проф. В.Г. Коляденка, Ю.В. Шаніна. — К: Здоров'я, 2003. — 112 с. 4. Латинська мова / Є.І. Світлична, І.О. Толок, В.І. Базарова, О.Л. Фель. — Х.: Вид-во НФАУ, 2001. — 216 с. 5. Янков А.В. Посібник для практичних занять з латинської мови: медична термінологія. — К.: Здоров'я, 2000. — 112 с. <p style="text-align: center;">ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://lingualatina.at.ua/ 2. https://www.internetpolyglot.com/ukrainian/home
<p>Поточний та підсумковий</p>	<p>Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки. Оцінювання проводиться відповідно до</p>

контроль	<p>кожної теми заняття (граматичний і лексичний матеріал). Підсумковий контроль - проводиться у вигляді підсумкового модульного контролю (усне опитування та виконання тестових завдань).</p>																																																								
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Під час навчального процесу використовуються презентації, екскурсії, дискусії, індивідуальні дослідження. В дистанційному режимі використовується віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom. Практичні заняття проводяться за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних. Поточна комунікація з викладачем здійснюється в соціальних мережах Viber, Classroom. WhatsApp (за вибором академічної групи).</p>																																																								
Необхідне обладнання	<p>У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або GoogleClassroom. У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>																																																								
Критерії оцінювання	<p style="text-align: center;">Схема нарахування та розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="6" style="text-align: center;">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">СМО</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">ПМО</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">ECTS</th> <th rowspan="3" style="text-align: center;">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th colspan="6" style="text-align: center;">Модуль 1</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">T1</th> <th style="text-align: center;">T2</th> <th style="text-align: center;">...Tn</th> <th style="text-align: center;">САП</th> <th style="text-align: center;">МК 1</th> <th style="text-align: center;">МО</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">73</td> <td style="text-align: center;">75</td> <td style="text-align: center;">74</td> <td style="text-align: center;">74</td> <td style="text-align: center;">74</td> <td style="text-align: center;">C</td> <td style="text-align: center;">добре</td> </tr> </tbody> </table> <p>T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1; САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу; МК модульний контроль; МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК; СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО; ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ЄКТС</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">За 100-бальною шкалою</th> <th style="text-align: center;">За національною шкалою</th> <th style="text-align: center;">За шкалою ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90-100</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td style="text-align: center;">A</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0-89</td> <td style="text-align: center;">добре</td> <td style="text-align: center;">B</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">70-79</td> <td style="text-align: center;">добре</td> <td style="text-align: center;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60-69</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">51-59</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> <td style="text-align: center;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">35-50</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">FX</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0-34</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр</td> <td style="text-align: center;">F</td> </tr> </tbody> </table>	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО	4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	0-89	добре	B	70-79	добре	C	60-69	задовільно	D	51-59	задовільно	E	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО					ECTS	За національною шкалою																																												
Модуль 1																																																									
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																																				
4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре																																																
За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS																																																							
90-100	відмінно	A																																																							
0-89	добре	B																																																							
70-79	добре	C																																																							
60-69	задовільно	D																																																							
51-59	задовільно	E																																																							
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																																																							
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F																																																							
Питання до підсумкового контролю	<p style="text-align: center;">ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛКУ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Латинський алфавіт. 2. Правила читання літери <i>c</i>. Приклади. 3. Правила читання буквосполучень грецького походження з літерою <i>y</i>. Приклади. 4. Правила читання дифтонгів. Приклади. 5. Основні правила наголошення латинських слів. Приклади. 6. Принципи поділу дієслів на дієвідміни. 7. Наказовий спосіб. Правила утворення. Приклади. 8. Дієслівні форми, що вживаються в рецепті. 																																																								

9. Поділ іменників на відміни.
10. Визначення основи іменників.
11. Визначення роду іменників.
12. Словникова форма дієслова.
13. Відмінювання іменників I відміни. Приклади.
14. Неузгоджене означення.
15. Основні правила виписування рецепта, його латинської частини.
16. Основні способи словотворення в латинській мові.
17. Відмінювання іменників II відміни.
18. Особливості іменників III відміни.
19. Визначення основи нерівноскладових іменників III відміни.
20. Часткові відрізки (терміноелементи) у складі медичних термінів.
21. Прикметники 1-ї групи та їх узгодження з іменниками.
22. Прикметники 2-ї групи та їх узгодження з іменниками.
23. Назви оксидів і кислот.
24. Назви солей.
25. Назви захворювань та патологічних процесів.
26. Іменники IV відміни. Словникова форма. Виписування плодів у рецепті.
27. Іменники V відміни. Особливості виписування зборів у рецепті.
28. Утворення вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників. Їх відмінювання.
29. Числівники. Лічба до 10.
30. Грецькі числівники-префікси в медичній термінології.
31. Займенники в медичних виразах.
32. Прислівники в рецепті.
33. Прийменники. Якими відмінками керують прийменники в латинській мові?
34. Особливості відмінювання іменників середнього роду в усіх відмінах.

Опитування

Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу